

Innleiðing Menntastefnu Reykjavíkur „Látum draumana rætast“ Almennar aðgerðir 2022-2024

[Menntastefna Reykjavíkur „Látum draumana rætast“](#) var samþykkt í Borgarráði þann 20. nóvember 2018, á degi samningur Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Menntastefnan „leggur grunn að framsæknu skóla- og frístundastarfi sem byggir á styrkleikum íslensks samfélags. Um leið er henni ætlað að mæta þeim áskorunum er felast í stöðugum samfélags- og tæknibreytingum sem umbreyta uppeldisaðstæðum barna og hefðbundnum hugmyndum um menntun“.

Menntastefnan var unnin í víðtæku samráði við börn, foreldra, kennara og starfsfólk í skóla- og frístundastarfinu, erlenda og innlenda sérfræðinga og borgarbúa í gegnum [„Betri Reykjavík“](#). Tilgangur stefnumótunarinnar var að ná víðtækri samstöðu um framtíðaráherslur í skóla- og frístundastarfi borgarinnar og skerpa forgangsröðun á mikilvægustu umbóta-verkefnum.

Menntastefnan er leiðarljós í öllu skóla- og frístundastarfi Reykjavíkurborgar en markmiðið með innleiðingu hennar er fjölpætt og snertir alla fleti daglegs starfs í leikskólum, grunnskólum og frístundastarfi. Rík áhersla er lögð á að fagfólk á vettvangi útfæri stefnuna miðað við aðstæður á hverjum stað, í náinni samvinnu sín á milli, við aðra fagaðila og síðast en ekki síst með virkri þátttöku barna og unglunga. Allar nánari upplýsingar um Menntastefnu Reykjavíkur, „Látum draumana rætast“, innleiðingu hennar og áherslupætti er að finna á heimasíðu stefnunnar: www.menntastefna.is

Samhliða samþykkt stefnunnar voru lagðar fram [tíu almennar aðgerðir til þriggja ára](#). Með þeim skuldbundu borgaryfirvöld sig til þess að veita starfsstöðum nauðsynlegan stuðning við innleiðingarferlið. Hægt er að nálgast [stöðuskýrslur um innleiðingu stefnunnar](#) frá samþykkt hennar á vef menntastefnunnar en fyrstu þremur árum innleiðingar lýkur 2021.

[13. október 2020 samþykkti skóla- og frístundaráð](#) að settur yrði á fót framtíðarhópur sem hefði það hlutverk að leggja grunn að nýrri aðgerðaráætlun menntastefnu fyrir tímabilið 2022-2024. Hópurinn skyldi taka til umfjöllunar helstu sóknarfæri, álitamál og umbótaverkefni í skóla- og frístundastarfi borgarinnar til náinnar framtíðar. [Framtíðarhópurinn tók til starfa í upphafi árs 2021 og lauk störfum](#) með því að leggja fram þær tíu tillögur að almennum aðgerðum sem hér fara á eftir. Aðgerðirnar voru sendar til umsagnar í öll foreldra- og skólaráð borgarinnar sem og til helstu haghafa um formlega og óformlega menntun í Reykjavíkurborg. Á grunni þessara aðgerða verður lögð fram aðgerðaráætlun með skilgreindum verkþáttum sem verða um leið kjarninn í starfsáætlun skóla- og frístundasviðs 2022-2024. Aðgerðirnar eru tengdar beint við áherslur menntastefnunnar og eru liður í þeirri vegferð sem innleiðing stefnunnar felur í sér til ársins 2030.

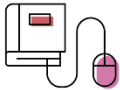

Almennar aðgerðir 2022-2024

Loftslagsmál og umhverfi

Unnið verður markvisst að allsherjar vitundarvakningu um loftslagsmál og vistvænan lífsstíl í samræmi við *Græna planið* hjá Reykjavíkurborg. Efnt verður til víðtæks samstarfs við nærsamfélagið, félagasamtök, stofnanir og fyrirtæki á sviði umhverfismála með sérstakri áherslu á virkar aðgerðir í skóla- og frístundastarfinu. Aðgerðir gegn frekari loftslagsbreytingum er forsenda lífsgæða framtíðar kynslóða. Leitast verður við að auka samtal og umræður við börn og unglunga um umhverfismál og hnattræn áhrif af hlýnun jarðar ásamt því að bæta aðgengi að námsefni, fræðslu og verkefnum sem fela í sér virka þátttöku þeirra og aukna alheimsvitund. Samstarf milli starfsstaða og við aðila tengda umhverfisvernd og aðgerðum gegn loftslagsbreytingum verður eftt ásamt tengingum náms við heimsmarkmið og samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Menntun til sjálfbærni verður fléttað inn í allt nám og leik barna. Stefnt er að því að fleiri skólar í borginni taki þátt í verkefninu *Skólar á grænni grein*. Veittur verður viðeigandi stuðningur svo allir starfsstaðir SFS geti lokið innleiðingu *Grænna skrefa* og annarra sambærilegra verkefna í starfsemi Reykjavíkurborgar. Leitað verður leiða til að auka notkun á vistvænum samgöngum sem og bæta framboð á vistvænum mat í mótuneytum barna og starfsfólks og hvatt til ábyrgrar nýtingar efnis og auðlinda í skóla- og frístundastarfi borgarinnar. Miðstöð útivistar og útínáms gegnir lykilhlutverki í stuðningi við skóla- og frístundaskrifstofur í hverfum og starfsstaði í skóla- og frístundastarfi borgarinnar.

Tenging við menntastefnu

<p>Framtíðarsýn</p> <p>Látum draumana rætast</p>	<p>Leiðarljós</p> <p>Fagmennska og samstarf í öndvegi</p>	<p>Leiðarljós</p> <p>Barnið sem virkur þátttakandi</p>	<p>Grundvallarpáttur</p> <p>Læsi</p>	<p>Grundvallarpáttur</p> <p>Sjálfsþing</p>
--	---	--	---	--

Markviss menntun fyrir öll börn

Með innleiðingu á verkefninu *Betri borg fyrir börn* í öllum borgarhlutum og nýrra laga um farsæld barna verður þjónusta færð út í hverfin í nærumhverfi barna. Unnið verður að aukinni farsæld barna í þverfaglegu samstarfi skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs Reykjavíkur. Leitað verður fjölbreyttra og skapandi lausna til að koma til móts við ólíkar þarfir barna í skóla- og frístundastarfi með árangur þeirra og framfarir að leiðarljósi. Gætt verður að kynjasambættingu, jafnrétti og jöfnuði í öllu skóla- og frístundastarfinu. Með einstaklingsmiðaðri nálgun verði stuðlað að félagslegu réttlæti og jafnræði barna til náms og virkrar þátttöku. Lögð verður áhersla á að efla fjölmenningslegt skóla- og frístundastarf og unnið að aukinni þátttöku fjölyngdra barna og foreldra þeirra í skóla- og frístundastarfi.

Tenging við menntastefnu

<p>Leiðarljós</p> <p>Fagmennska og samstarf í öndvegi</p>	<p>Leiðarljós</p> <p>Barnið sem virkur þátttakandi</p>	<p>Grundvallarpáttur</p> <p>Sjálfsþing</p>	<p>Grundvallarpáttur</p> <p>Félagsfærni</p>	<p>Grundvallarpáttur</p> <p>Heilbrigði</p>
---	--	--	--	--

Sjálfsþing, félagsfærni og lýðræði

Með samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins, lýðræði og virka þátttöku að leiðarljósi verður lögð áhersla á félagsfærni og sjálfsþing allra barna. Unnið verður að því að valdefla börn með virku barna- og unglíngalýðræði og þeim skapað tækifæri til að taka þátt í umræðum og koma skoðunum sínum á framfæri um öll málefni sem að þeim snúa og skipta þau máli. Markviss vinna með að efla samskiptafærni, félagsfærni og tilfinningagreind þarf að fara fram í formlegu sem óformlegu námi og í samstarfi skóla- og frístundastarfs meðal barna og fullorðinna með samkennd og félagslegt réttlæti að leiðarljósi. Mikilvægt er að öll börn hafi rödd í lýðræðislegu ákvörðunarferli, ekki síst þau þau börn sem tilheyra minnihlutahópum. Unnið verður að því að efla náms- og starfsfræðslu með ráðgjöf og markvissum kynningum á fjölbreyttum náms- og starfstækifærum. Með aukinni mannréttindafræðslu, fjölgun Réttinda-skóla og Réttindafrístundar, auknum stuðningi við nemendafélög og ungmennaráð, ásamt verkefnum sem byggja á hugmyndafræði samnings Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins, er stuðlað að barnvænu skóla- og frístundastarfi.

Tenging við menntastefnu

Leiðarljós Barnið sem virkur þátttakandi	Grundvallarþáttur Sjálfsþing	Grundvallarþáttur Félagsfærni	Leiðarljós Fagmennska og samstarf í öndvegi	Grundvallarþáttur Heilbrigði
--	--	---	--	--

Menningarlegur margbreytileiki

Unnið verður að auknu menningarnæmi, menningarlæsi og getu barna og fullorðinna til að bregðast við sífellt vaxandi menningarlegum fjölbreytileika í skóla- og frístundastarfi borgarinnar. Sérstaklega verði spornað við fordómum og hugað að þeim börnum sem á einhvern hátt eiga á hættu að vera jaðarsett, s.s. vegna þroska, kynhneigðar, kyns, uppruna, félagslegrar stöðu eða annars.

Tenging við menntastefnu

Grundvallarþáttur Heilbrigði	Grundvallarþáttur Sjálfsþing	Grundvallarþáttur Félagsfærni	Leiðarljós Barnið sem virkur þátttakandi	Leiðarljós Fagmennska og samstarf í öndvegi
--	--	---	---	---

Læsi í víðu samhengi

Efla á málþroska, læsi og lesskilning barna með fjölbreyttum aðferðum á vettvangi alls skóla- og frístundastarfs til að þorri barna hafi náð góðri læsisfærni í lok 1. bekkjar en þannig er lagður mikilvægur grunnur að árangursríkri menntun barna. Sérstök áhersla verður lögð á aukið samstarf við foreldra. Unnið verður með læsi í víðum skilningi og tryggt að börn fái tækifæri til að verða læs á sjálf sig, umhverfi sitt, samfélag og náttúru með áherslu á menntun til sjálfbærni. Miðja máls og læsis mun gegna lykilhlutverki með stuðningi við skóla- og frístundaskrifstofur í hverfum og alla starfsstaði í skóla- og frístundastarfi borgarinnar. Staðið verður fyrir fjölbreyttri starfsþróun og stuðningi við lærdómssamfélög verður fram haldið.

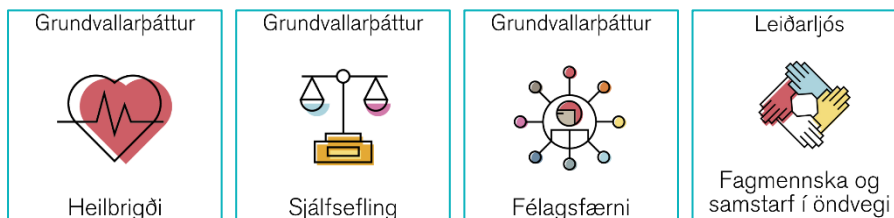
Tenging við menntastefnu

Heilbrigði og vellíðan

Unnið verður að bættu heilbrigði og aukinni vellíðan í skóla- og frístundastarfi borgarinnar. Sérstaklega verður hugað að þáttum sem tengjast andlegri líðan með markvissum aðgerðum til að bæta geðheilbrigði, kynheilbrigði, efla þrautseigju og getu barna til að takast á við áföll og áskoranir í daglegu lífi. Aðgengi barna og starfsfólks að stuðningi og ráðgjöf til að bregðast við og takast á við andlega vanlíðan verður bætt. Sérstök áhersla verður lögð á forvarnir með fræðslu og opinni umræðu um þau málefni sem geta haft áhrif á hegðun og líðan barna. Gefið verður aukið svigrúm til fjölbreyttrar hreyfingar innan heildstæðs skóla- og frístundadags og aukin áhersla lögð á heilbrigðar neysluvenjur, útvist og útinám.

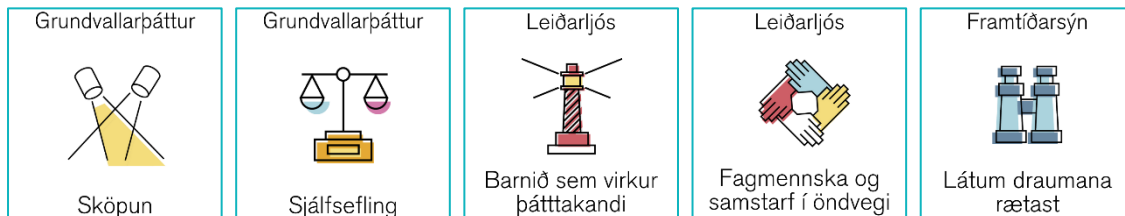
Tenging við menntastefnu

Nýsköpun og framsækni í námi og leik

Leitast verði við að skapa umhverfi þar sem börn vinna saman að samþættum verkefnum sem tengjast áhugamálum þeirra og styrkleikum með áherslu á sjálfbærni og samfélagslegar áskoranir. Hlúð verður að umhverfi nýsköpunar, lista og menningar með áherslu á samfélagslega nýsköpun og framsæknar lausnir þegar kemur að inntaki náms og starfsaðferðum. Nýsköpunarmiðja menntamála mun gegna þar lykilhlutverki með stuðningi við skóla- og frístundaskrifstofur í hverfum og alla starfsstaði í skóla- og frístundastarfi borgarinnar.

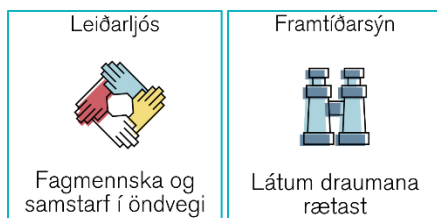
Tenging við menntastefnu

Faglegt samstarf og starfsþróun

Fjölbreytt samstarf og starfsþróun verður sem fyrr undirstaðan í innleiðingu menntastefnunnar. Samstarfi við menntavísindasvið Háskóla Íslands verður haldið áfram og komið verður á samstarfi við aðra háskóla með það að markmiði að efla starfsþróun og rannsóknir. Byggt verður á niðurstöðum innlendra og erlendra rannsókna í þróun skóla- og frístundastarfs með áherslu á gagnreyndar aðferðir sem sýnt hefur verið fram á að skili árangri. Samstarf við stofnanir og félagasamtök, innan sem utan Reykjavíkurborgar, verður eft og sérstök áhersla lögð á víðtækt samstarf innan og á milli hverfa í tengslum við verkefnið *Betri borg fyrir börn*. Áfram verða veittir styrkir úr þróunar- og nýsköpunarsjóði skóla- og frístundaráðs til að styðja við nýsköpun, stuðla að virku samstarfi og tryggja áframhaldandi gæði og metnað á starfsstöðum við innleiðingu menntastefnunnar. Virkum stuðningi við styrkjasókn í innlenda og alþjóðlega sjóði verður veittur áfram til að tryggja nýsköpun, framþróun og aðgang að þekkingu.

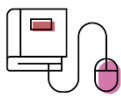
Tenging við menntastefnu

Hagnýting stafrænnar tækni

Lögð er áhersla á ábyrga, skapandi og framsækna notkun stafrænnar tækni í gróskufullu skóla- og frístundastarfi. Stutt verður við fjölbreyttar þarfir barna og starfsfólks og þeim veitt jöfn tækifæri til að nýta margvíslegan tæknibúnað, rækta hæfileika sína og blómstra í námi og starfi. Hlúð verður að heildstæðri notkun stafrænnar tækni með öflugum tæknilegum innviðum, notendamiðaðri þjónustu, átaki í persónuverndarmálum, kennslufræðilegri ráðgjöf og fjölbreyttri starfsþróun með áherslu á þróun lærdómssamfélags. Stafræn hæfni tekur mið af alþjóðlegum viðmiðum og með umbótamiðuðum þróunarverkefnum er hugað sérstaklega að stafrænni borgaravitund, samráði og samstarfi milli starfsstaða sviðsins og stofnana utan þess. Stafræn miðlun er nýtt til að efla samstarf heimila og starfsstaða og gefa innsýn í kraftmikið skóla- og frístundastarfi í borginni.

Tenging við menntastefnu

Leiðarljós Fagmennska og samstarf í öndvegi	Leiðarljós Barnið sem virkur þátttakandi	Grundvallarþáttur Sköpun	Grundvallarþáttur Læsi
---	--	--	---

Húsnæði og búnaður

Enn frekari áhersla verður lögð á viðhald og endurnýjun húsnæðis og búnaðar til að tryggja heilnæmt og örvasandi umhverfi fyrir börnin í borginni. Kappkostað verður að endurnýja og efla tölvu- og tæknibúnað. Hugað verður sérstaklega að fjölbreyttum þörfum barna og starfsfólks í daglegu starfi og skapað rými fyrir teymisstarf, hópastarf, verkefni sem krefjast næðis, svæði til hreyfingar, sköpunar, verklegra verkefna og annarrar fjölbreyttrar starfsemi. Með samtali og samvinnu leikskóla, grunnskóla og frístundastarfs, undir handleiðslu skóla- og frístundaskrifstofa í hverfum borgarinnar, verður leitað leiða til að nýta mannvirki betur innan sem utan hins hefðbundna skóla- og frístundadags. Áhersla verði lögð á að bæta aðgengi að öllum starfsstöðum skóla- og frístundasviðs.

Tenging við menntastefnu

Leiðarljós Fagmennska og samstarf í öndvegi	Leiðarljós Barnið sem virkur þátttakandi	Grundvallarþáttur Sköpun	Grundvallarþáttur Heilbrigði
---	--	--	---
